

Årsanalys 2023

Bildningsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Nämndens uppgifter och ansvarsområde enligt reglementet	3
Förvaltningsorganisation.....	3
Väsentliga händelser i verksamheten	4
Ekonomiskt utfall.....	5
Driftredovisning.....	5
Investeringsredovisning	8
HR – personal och sjukfrånvaro.....	9
Anställda.....	9
Sjukfrånvaro	10
Andra väsentliga personalfrågor	10
Nämndens måluppfyllelse	11
Utbildning och arbetsliv.....	11
Förtroende och inflytande	15
Förväntad utveckling.....	16

Inledning

Nämndens uppgifter och ansvarsområde enligt reglementet

Bildningsnämnden ska fullgöra det nationella utbildningsuppdraget och har ansvar för förskola, annan pedagogisk verksamhet, öppen förskola, förskoleklass, grundskola, anpassade grundskolan, resursskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassade gymnasieskolan.

Bildningsnämnden ska också fullgöra uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan kommunal eller fristående verksamhet inom ovan angivna utbildningsformer såsom tillsyn och etableringskontroll. Övriga uppgifter och ansvar för bildningsnämnden är elevhälsans medicinska- och psykologiska del inom ramen för Hälso- och sjukvårdslagen.

Bildningsnämnden har även ansvar för skolmåltider, skolskjutsverksamheten och skolbiblioteksverksamheten.

Bildningsnämndens fokus är att Trelleborg ska vara en skolkommun att räkna med. Visionen är ”mellan slätten och havet bygger vi kunskap och skapar drömmar”.

I kommunen finns 18 kommunala förskolor, 1 intraprenad förskola och 10 fristående förskolor samt 12 kommunala och 3 fristående grundskolor. Utöver grundskolorna driver kommunen två resursskolor. Anpassade grundskolan bedrivs på två kommunala enheter. Gymnasieutbildning bedrivs på Söderslättsgymnasiet som är uppdelat på två enheter; Bastionen och S:t Nicolai. Anpassad gymnasieskola bedrivs på Bastionen.

I Trelleborgs kommun finns ca 10 000 barn, elever och studerande som får sin utbildning vid någon av dessa enheter, eller vid en kommunal eller fristående enhet utanför kommunen.

Förvaltningsorganisation

Nämndens förvaltningsorganisation per den 31 december 2023

Kommentar uppdrag och organisation

Bildningsförvaltningen har samlat verksamheten i åtta rektorsområden bestående av förskola och skola. Gymnasieskolan utgör det nionde rektorsområdet. Varje område har en rektor med övergripande ansvar för den inre organisationen. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för smidigare och tryggare stadieövergångar för barn och elever samt större möjligheter till god personalplanering och professionsutveckling. Det primära är att skapa en trygg skolgång, med hög undervisningskvalitet som borgar för goda kunskapsresultat.

Väsentliga händelser i verksamheten

Omvärlden

Skolan påverkas av vad som händer i omvärlden. De pågående krigen i vår omvärld, klimatkrisen samt de ekonomiska problemen påverkar i olika utsträckning barn och ungdomar. BRIS skriver bland annat i sin årsrapport att de senaste årens har världshändelser lämnat avtryck i barns liv, vilket tydligt påverkat deras mående och lett till en ökning av stödbehov i olika former. Frågor som väcks hos barn är exempelvis vad som skulle hända om kriget nådde Sverige eller om ett nytt tredje världskrig bröt ut. Andra samhällsförändringar som fångat uppmärksamheten under året är relaterade till klimatet - en högprioriterad fråga för många barn. Dessutom har den negativa ekonomiska utvecklingen märkts av, där barn har tagit upp ämnen som energikris och stigande matpriser.

Det nuvarande läget påvisar vikten av att skolan fungerar som en trygg hamn i en orolig tillvaro. Skolans främjande och förebyggande arbete kring bildningsnämndens effektmål trygghet, trivsel, hälsa och mående bedrivs kontinuerligt, strukturerat och är fundamentet i skolans arbete för att åstadkomma trygghet för samtliga elever.

Skolinspektionen

Under förra läsåret genomfördes fem granskningar i bildningsförvaltningens verksamheter av Skolinspektionen. En av granskningarna var en så kallad tematisk granskning och genomfördes på Sjöviksskolan. Temat för granskningen var ”grundskolors arbete för en inkluderande utbildning”. I beslutet ansåg Skolinspektionen att verksamheten inom de granskade områdena fungerade väl. Myndigheten skrev att rektor i hög utsträckning skapar förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas.

De övriga fyra granskningarna benämns av Skolinspektionen som regelbundna kvalitetsgranskningar och dessa genomfördes på Klagstorps skola, Pilevallskolan, Östra skolan samt på anpassad grundskola på Västervångskolan. Östra skolan bedömdes uppfylla samtliga kvalitetskriterier i hög utsträckning. Klagstorps skola uppfyllde kvalitetskriterierna i flera delar och fick två utvecklingsområden, samverkan mellan lärarna och bedömning och betygssättning. Pilevallskolan uppfyllde kvalitetskriterierna i flera delar och fick fyra utvecklingsområden; jämställdhetsarbete, elevinflytande, det samlade arbetet med studiero samt bedömning och betygssättning.

För anpassad grundskola på Västervångskolan identifierades tre utvecklingsområden; uppföljning av resultat och kvalitet, analysera resultat av kartläggningar och utveckla gemensamma förebyggande insatser avseende elevernas trygghet samt ge lärarna förutsättningar för samverkan kring bedömning. Dessutom fick huvudmannen ett utvecklingsområde som handlade om uppföljningar av resultat för att kunna göra självständiga bedömningar av kvalitet i anpassade grundskolans verksamhet.

Ny resursskola startar

Läsåret 2022/23 fanns det en resursskola i kommunen, Borgen, som bedriver sin verksamhet på Västervångskolan. Målgruppen för Borgen är elever inom autismspektrat. Bildningsnämnden har under förgående läsår beslutat om ytterligare en resursskola vars namn är Värnet. Beslutet innebär att de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna i Gislöv och Gylle omvandlades till resursskola inför läsåret 2023/24. Målgruppen för Värnet är elever med en långvarig problematik i form av omfattande skolfrånvaro, bristande måluppfyllelse, bristande impuls kontroll samt koncentrationssvårigheter. Undervisningen i resursskolan sker i mindre grupper med hög personaltäthet och egen elevhälsa. Undervisningen anpassas med utgångspunkt i elevens behov, nära samarbete med vårdnadshavarna samt individualiserade scheman och hjälpmedel.

Kriser och beredskap

Under året har verksamheten tyvärr behövt bearbeta några större händelser och kriser. Vårterminen 2023 blev situationen och krisarbetet extra intensivt då det skedde en mindre skolbussolycka, en skjutning i anslutning till en av våra förskolor samt ett antal dödsfall. I samtliga av dessa händelser och kriser aktiverades berörda skolområdets samt förvaltningens krisledning. I krisarbetets alla lägen arbetade såväl skolområdena som förvaltningen utifrån den kommunövergripande handlingsplanen för kriser och andra händelser i Trelleborgs kommun. Samtliga av de ovannämnda händelserna satte verksamheternas krisberedskap och handlingskraft på prov. Krisarbetets olika faser och delar har fungerat, såväl det interna som externa samarbetet. Efter varje enskild händelse har bildningsförvaltningen följt upp den erfarenhet som krisen har inneburit och reviderat berörda avsnitt i den förvaltningsgemensamma handlingsplanen.

Förvaltningen har under året systematiserat och strukturerat kris och beredskapsarbetet. I enlighet med den inom förvaltningen upprättade planen och strukturen för kris och beredskapsarbetet samverkar förvaltningen och skolområdena, vilket beskrivs ytterligare under avsnittet "Förväntad utveckling".

Ekonomiskt utfall

Driftredovisning

Sammanfattning

Bildningsnämnden tilldelades en budgetram för 2023 på 1 299,6 mnkr och nämnden redovisar ett positivt resultat på 1,2 mnkr för 2023. Detta motsvarar 0,1 % i avvikelse mot budgeterad nettokostnad.

Bildningsnämnden som "beställarorganisation" redovisar ett överskott på 17,6 mnkr. Det största överskottet beror på att antalet barn och elever är lägre än budget vilket motsvarar 11,8 mnkr (se nedan under volymförändring). Omsorgsavgifter och bidrag redovisar också överskott vilket redogörs under respektive rubrik.

De kommunala enheterna, dvs "utförarorganisationen", inom bildningsnämndens verksamheter redovisar ett underskott på 16,4 mnkr, vilket motsvarar ett underskott på 1,6% i relation till enheternas budgetomslutning på 1 053,6 mnkr. Underskottet är till stor del hänförbart till ökade personalomkostnader (PO) på 6,7 mnkr. Resterande underskott finns inom övriga kostnader där bland annat ökade livsmedelspriser genererat ett underskott på 4,3 mnkr.

Intraprenaden Änghögs förskola har balansomslutning reducerat för ej påverkbara kostnader för 2023 på 4,0 mnkr och redovisar ett positivt årsresultat på 0,6 mnkr. Aktuellt överskott att överföra till 2024 är 0,2 mnkr. Vid ett överskott får intraprenaden ta med sig sitt överskott, dock max fem procent av budgeten. Budgeten är balansomslutningen reducerat för ej påverkbara kostnader ex lokalhyra. Överfört överskott hanteras i sidoordnad redovisning.

Driftredovisning intäkter och kostnader (tkr)

Intäkt/kostnad	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Verksamhetens intäkter	215 476	180 876	215 777	34 901
- varav bidrag	109 873	84 705	110 698	25 993
- varav taxor och avgifter	41 793	38 673	42 536	3 863
- varav övriga intäkter	63 810	57 498	62 543	5 045
Verksamhetens kostnader	-1 396 351	-1 480 507	-1 514 194	-33 687
- varav personalkostnader	-781 615	-837 714	-857 045	-19 331
- varav lokalkostnader	-167 130	-166 681	-167 953	-1 272
- varav övriga kostnader	-440 052	-468 152	-479 970	-11 818
- varav kapitalkostnader	-7 554	-7 960	-9 226	-1 266

Summa nettokostnader	-1 180 875	-1 299 631	-1 298 416	1 215
----------------------	------------	------------	------------	-------

Driftredovisning

Bidrag har en budget på 84,7 mnkr och redovisar ett överskott på 26,0 mnkr. Överskott redovisas för statsbidrag; bättre arbetsmiljö för lärare, gymnasial lärlingsutbildning, språkutveckling i förskolan, lärarassistenter med flera. Dessa bidrag är inte budgeterade och har motsvarande icke budgeterade kostnader framför allt på personalkostnader. Överskott redovisas även för bidrag från Migrationsverket.

Taxor och avgifter har en budget på 38,7 mnkr och redovisar ett överskott på 3,9 mnkr för omsorgsavgifter, varav 1,2 mnkr är hänförbart till retroaktiv avgiftskontroll.

Övriga intäkter har en budget på 57,5 mnkr och redovisar ett överskott på 5,0 mnkr. Överskott avser till största delen försäljning till andra kommuner. Antalet elever inom anpassad gymnasieskola är fler än budget samt priset på per elev i gymnasieskola är högre än budget. Överskottet redovisas även för interna intäkter för IT-kostnader. Motsvarande kostnader redovisas på bildningsförvaltningens rektorsområden under övriga kostnader.

Personalkostnader har en budget på 837,7 mnkr och redovisar ett underskott på 19,3 mnkr. Underskottet är till viss del hänförbart till ökat personalomkostnader (PO) på 7,2 mnkr. Övrigt underskott är relaterat till personalkostnader motsvarande ej budgeterade statsbidragsintäkter.

Lokalkostnader har en budget på 166,7 mnkr och redovisar ett underskott på 1,3 mnkr. Underskottet är relaterat till icke budgeterade lokalhyror och avvecklingskostnader av paviljonger.

Övriga kostnader har en budget på 468,1 mnkr och redovisar ett underskott på 11,8 mnkr. Underskottet härrör bland annat till ökade livsmedelspriser på 4,3 mnkr och interna IT-kostnader på 1,1 mnkr för de kommunala enheterna. Underskott redovisas även för busskort och taxikostnader med 2,2 mnkr.

Driftredovisning per verksamhet 3-positioner (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Nämnds- och styrelseverksamhet	-1 092	-1 312	-1 318	-6
Öppen förskola	-4 576	-4 461	-4 422	39
Förskola	-310 848	-340 971	-323 444	17 527
Pedagogisk omsorg	-1 035	-1 159	31	1 190
Fritidshem	-54 510	-64 300	-63 331	969
Förskoleklass	-35 065	-38 595	-36 990	1 605
Grundskola	-463 227	-503 111	-521 381	-18 270
Anpassad grundskola	-17 757	-25 574	-25 686	-112
Gymnasieskola	-191 666	-207 868	-207 476	392
Anpassad gymnasieskola	-13 503	-17 042	-16 789	253
Fördelad administration (skol)	-60 665	-67 208	-66 728	480
Skolskjuts, fördelning	-22 744	-21 470	-23 667	-2 197
Elefvård	546	-1 859	-1 742	117
Studie- & Yrkesvägledare	-4 733	-4 701	-5 473	-772
Verksamhetens nettokostnader	-1 180 875	-1 299 631	-1 298 416	1 215

Kommentar driftredovisning

Driftredovisning - per verksamhet

Specificerad budget och utfall 2023 fördelat per verksamhet presenteras i tabellen ovan. Nedan redovisas större avvikelser inom de verksamheter som har de största avvikelserna jämfört med budget 2023 eller i relation till sin budgetomslutning.

Förskola har en budget på 341,0 mnkr och redovisar ett överskott på 17,5 mnkr. Icke budgeterade bidrag redovisar ett överskott på 9,2 mnkr. Omsorgsavgifter redovisar ett överskott på 2,3 mnkr. Resterande överskott är hänförbart till att antalet barn till annan huvudman minskat med 66 jämförbart med budget vilket innebär att ersättningen för grundbelopp minskat.

Grundskola har en budget på 503,1 mnkr och redovisar ett underskott på 18,3 mnkr. Underskottet redovisas på personalkostnader och övriga kostnader inom de kommunala enheterna. Underskottet är till viss del hänförbart till ökat personalomkostnader (PO) på 3,3 mnkr och ökade livsmedelspriser på 3,3 mnkr.

Skolskjuts har en budget på 21,5 mnkr och redovisar ett underskott på 2,2 mnkr. Underskottet är relaterat till ökade kostnader för busskort, och taxikostnader.

Volymförändring

Totalt minskar antalet barn och elever i bildningsnämndens verksamheter med 191 jämfört med budget 2023. Antalet faktiska barn och elever minskar med totalt 188 individer. Varje barn och elev medför en driftkostnad då deras utbildning är finansierad av ett grundbelopp.

Samtliga verksamheter minskar jämfört med budget men störst minskning finns inom förskola, förskoleklass och grundskola utifrån antalet individer.

Antal barn och elever	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Förskola	2 462	2 588	2 502	-86
Pedagogisk omsorg	5	6	0	-6
Fritidshem	1 987	2 053	2 050	-3
Förskoleklass	550	602	574	-28
Grundskola	4 991	5 070	5 020	-50
Obligatorisk särskola/anpassad grundskola	43	58	55	-3
Gymnasieskola	1 645	1 670	1 655	-15
Gymnasiesärskola/anpassad gymnasieskola	29	31	31	0
Totalt antal barn och elever	11 712	12 078	11 887	-191
Totalt antal barn och elever, exkl fritidshem	9 725	10 025	9 837	-188

Investeringsredovisning

Nämndens investeringar (tkr)

Projektnummer och namn	Utgifter sedan projektens start				Varav utgifter 2023		
Färdigställda projekt	Totalt ackumulerat utfall	Total investerings-budget	Slutprognos hela projekt	Avvikelse hela projekt	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
45720 S Gränstorps förskola	-2 554	-2 800	-2 800	246	-505	-439	66
45810 Familjens Hus Thysells, Inventarier	-3 178	-4 350	-4 350	1172	-1171	-1004	167
90030 Investeringsram Bildning				0	-9 100	-7 436	1 664
90031 Investeringsram Måltid				0	-2 100	-1 996	104
Summa färdigställda	-5 732	-7 150	-7 150	1 418	-12 876	-10 875	2 001
Pågående projekt	Totalt ackumulerat utfall	Total investerings-budget	Slutprognos hela projekt	Avvikelse hela projekt	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
46561 Utbyggnad Skegrie måltid	-333	-600	-600	267	-600	-333	267
46562 Utbyggnad Skegrie inventarier	-597	-6 600	-6 600	6003	-6600	-597	6003
Summa pågående	-930	-7 200	-7 200	6270	-7200	-930	6270
Summa totalt	-6 662	-14 350	-14 350	7 688	-20 076	-11 805	8 271

Kommentar investeringsredovisning

I ovan tabell redovisas bildningsnämndens investeringar enligt kommunens investeringsplan för 2023. I investeringsramen för bildning ingår utbyte av en skolbuss.

Bildningsnämnden har vid bokslutet pågående investeringsprojekt som ännu inte är avslutade och därmed önskas dessa kvarvarande investeringsmedel ombudgeteras till 2024. Dessa projekt kommer inte att avslutade förrän tidigast år 2025.

Projekt 46561 – Utbyggnad Skegrie måltid 270 tkr

Projekt 46562 – Utbyggnad Skegrie Inventarier 6 000 tkr

Övriga investeringsprojekt avslutas 2023.

HR – personal och sjukfrånvaro

Anställda

Totalt antal anställda, könsfördelning och anställningsform

Mätdatum	2022-12-31			2023-12-31		
Antal medarbetare	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt
Totalt antal anställningar	1192	291	1483	1183	300	1483
-Varav tillsvidareanställda	1063	240	1303	1079	260	1339
-Varav visstidsanställda*	129	51	180	104	40	144

*Avser tidsbegränsade månadsanställningar

Totalt antal årsarbetare, könsfördelning och anställningsform

Mätdatum	2022-12-31			2023-12-31		
Antal årsarbetare	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt
Totalt antal årsarbetare	1147	290	1427	1141	288	1429
-Varav tillsvidareanställda	1039	235	1274	1059	255	1314
-Varav visstidsanställda*	108	45	153	82	32	115

*Avser tidsbegränsade månadsanställningar

Totalt antal anställda, fördelat på sysselsättningsgrad och kön; tillsvidareanställda

Mätdatum	Heltid 100 %		Deltid 99–75 %		Deltid 74–50 %		Deltid <50 %	
Antal anställda	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Kvinnor	977	1008	64	51	16	16	6	4
Män	226	246	10	8	2	5	2	1
Totalt	1203	1254	74	59	18	21	8	5

Totalt antal anställda, fördelat på sysselsättningsgrad och kön; visstidsanställda

Mätdatum	Heltid 100 %		Deltid 99–75 %		Deltid 74–50 %		Deltid <50 %	
Antal anställda	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Kvinnor	84	57	28	16	20	17	7	14
Män	49	27	4	3	4	3	5	7
Totalt	133	84	32	19	24	20	12	21

Kommentar anställda

Det totala antalet anställda i bildningsförvaltningen är i paritet med föregående år. Antalet tillsvidareanställda har ökat, samtidigt som antalet visstidsanställda har minskat. Orsaken till minskningen är att fler behöriga lärare kunnat rekryteras till lediga tjänster. Detta har även inneburit att andelen heltidsanställda medarbetare har ökat.

Andelen heltidsanställda, samtliga anställningsformer inom bildningsförvaltningen, är 90%. Bland tillsvidareanställda är siffran något högre. Såväl män som kvinnor arbetar nu 90% heltid, vilket är glädjande utifrån ett jämställdhetsperspektiv. När det gäller medarbetare som arbetar mindre än 50%, har antalet minskat när det gäller tillsvidareanställda men ökat när det gäller visstidsanställda. Det är framför allt lärare inom modersmålsenheten som har en anställningsgrad med en lägre tjänstegrad än 100%. Det beror bland annat på att den här lärarkategorin har anställningar i flera kommuner samt att elevunderlaget är tämligen litet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder (%)

	2022-12-31			2023-12-31		
	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt
Total sjukfrånvaro*	8,1	5,4	7,6	6,8	4,3	6,3
-Varav långtidssjukfrånvaro**	3,9	2	3,5	2,8	1,4	2,5
Sjukfrånvaron i åldrarna < 29 år	7,2	5	6,6	6,5	4,1	5,8
Sjukfrånvaron i åldrarna 30–49 år	7,4	5,5	7	5,9	4,7	5,6
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år >	9	5,5	8,4	7,9	3,8	7,1

*Sjukfrånvarons andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga medarbetare.

**Sjukfrånvaro under en sammanhängande period av 60 dagar eller mer.

Kommentar sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska i samtliga åldersgrupper, från 7,6 % 2022 till 6,3% 2023. Trots att den totala sjukfrånvaron har sjunkit sedan 2022-12-31 har vi sett en stigande trend på korttidsfrånvaron under hösten 2023. Vi kommer därför att göra särskilda insatser under våren 2024 för att minska korttidsfrånvaron så att bildningsförvaltningen närmar sig kommunens mål om en sjukfrånvaro som inte ska överstiga 5%. Insatserna under våren 2024 innebär bland annat att HR-konsult tillsammans med skolledningen kommer att arbeta med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i ett främjande och förebyggande arbete där friskfaktorer och det nära ledarskapet kommer att ligga i fokus för att fånga upp tidiga signaler på ohälsa.

Sjukfrånvaron har minskat hos såväl kvinnor som män men skillnaden mellan könen är signifikanta. Kvinnor har en högre sjukfrånvaro i samtliga åldersgrupper. Tänkbara orsaker till det är bland annat att kvinnor oftare arbetar med yngre barn/elever, vilket ökar risken för smitta och infektioner, medan män inom bildningsförvaltningen oftare arbetar med äldre elever, där risken för smitta är lägre. Långtidssjukfrånvaron fortsätter att minska tack vare kontinuerliga uppföljningar, genomförda insatser och avslutade rehabiliteringsärenden.

Andra väsentliga personalfrågor

De senaste åren har nationella prognoser förutspått en stor framtida lärarbrist över hela landet, och diskussionerna har handlat om att antalet lärare inte kommer räcka till. Ofta beskrivs lärarbristen utifrån ett nationellt genomsnitt. Behovet av lärare och lärarbehörigheten varierar mellan skolformer och ämnen, mellan kommuner och mellan skolor. En viktig aspekt i kompetensförsörjningen är därför att vi som kommun gör en egen årlig analys oavsett vad de nationella prognoserna visar.

Andelen legitimerade lärare inom förskolan och andelen lärare med behörighet i minst ett ämne inom grundskolan har varken ökat eller minskat mellan de två senaste läsåren utan legat på samma nivå. I förskolan ligger andelen anställda med heltidstjänster som har förskollärarexamen i kommunal regi på 58%, vilket är långt över riksnittet, medan andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskolan ligger på 85%. Lärare med pedagogisk högskoleexamen på Söderslättsgymnasiet är 82 % vilket är över riksgenomsnittet.

Åtgärder har implementerats av förvaltningsledningen och rektorerna för att öka antalet behöriga lärare och förskollärare. Dessa inkluderar samarbete med universitet och högskolor för att locka studenter till praktikskolor, interna workshops för att dela tips och idéer för rekrytering och arbetsintegrerad utbildning för lärarstudenter med anställning vid förvaltningens skolor. Ytterligare åtgärder är erbjudande om heltidstjänster, användning av statsbidrag för ökad rekrytering, erbjudande av förmåner för anställda som

studerar till lärare eller förskollärare, kompetensutveckling för att bredda behörighet samt uppmuntran till lärare att arbeta även efter pensionering. Förvaltningen avser att fortsätta med liknande strategiska åtgärder för att fortsätta öka behörighetsnivån.

Genom validering av erfarna ekonomibiträden till kockar, till största delen finansierade av medel från omställningsfonden, och även ett gott söktryck till utannonserade tjänster, har skolrestaurangerna gått från 30% till 70% kockar. Utbildade kockar i våra skolrestauranger är avgörande för att leverera en högkvalitativ mat- och måltidsupplevelse för våra barn och elever.

Nämndens måluppfyllelse

I följande kapitel redovisas bildningsnämndens effektmål genom en analys och uppföljning. Effektmålen är beslutade av respektive nämnd med en grund i kommunfullmäktiges politiska prioriteringar för mandatperioden; se nedan tabell.

Kommunfullmäktiges politiska prioriteringar 2023–2026

Politisk prioritering	Verksamhet och inriktning	Ansvariga nämnder
Attraktiv boendeort	Bostäder, kommunikationer, stadsmiljö	Stadsbyggnadsnämnd, teknisk servicenämnd, kommunstyrelse
Utbildning och arbetsliv	Sysselsättning, företagande och skola.	Bildningsnämnd, arbetsmarknadsnämnd
Trygghet och livskvalitet	Trygghet, välmående och fritid	Socialnämnd, kultur- och fritidsnämnd, kommunstyrelse
Förtroende och inflytande	Medborgarens påverkansmöjligheter, tillit till och kontakt med kommunen	Samtliga nämnder

Utbildning och arbetsliv

Effektmål	Utfall	
	2022	2023
Kompetensförsörjning	Frisknärvaro (%)	
	93	94,2
	Källa: HEROMA?	
	Samlad bedömning: 	

Uppföljning och analys av effektmålet:

Målindikatorn för effektmålet inom kompetensförsörjning var 2023 – en ökad frisknärvaro. Vid uppföljning av effektmålet kan konstateras att frisknärvaron har ökat med 1,2 procentenheter och effektmålet är således nått. Ökningen av frisknärvaro gör att bildningsförvaltningen närmar sig kommunens mål om en sjukfrånvaro som inte ska överstiga 5 %. Vid en avstämning 230831 var den totala sjukfrånvaron 5,8% inom bildningsförvaltningen.

Sjukfrånvaron har minskat hos såväl kvinnor som män men skillnaden mellan könen är signifikanta. Kvinnor utgör en större andel av den totala sjukfrånvaron. Orsaker till det är bland annat att kvinnor arbetar oftare med yngre barn/elever, vilket ökar risken för smitta och infektioner, medan män inom bildningsförvaltningen oftare arbetar med äldre elever, där risken för smitta är lägre.

Långtidssjukfrånvaron fortsätter att minska tack vare kontinuerliga uppföljningar, genomförda insatser och avslutade rehabiliteringsärenden.

Effektmål	Utfall	
	2022	2023
Barn och elevers trygghet, trivsel, hälsa och mående ska öka <i>Uppföljning och analys av effektmålet:</i> <p>De allra flesta elever är trygga i grundskolan. Trygghetsindexet ligger betydligt högre än övriga index på samtliga skolenheter visar bildningsförvaltningens skolenkät 2023. Pojkarna skattar generellt sett sin trygghet högre än flickorna. För att erhålla en djupare förståelse av de något försämrade indexen i grundskolan åk 3–9 genomförde bildningsförvaltningen och rektorerna fokusgrupper med elever. Fokusgrupperna visade att eleverna i grundskolan generellt är trygga och har tillit till lärarna och övrig skolpersonal. Det framgår också tydligt i intervjuerna att eleverna vill ha högre vuxentäthet på rasterna samt att de vuxna som har ansvar för rasten involverar sig mer i elevernas aktiviteter. Eleverna beskriver att kränkningar sker framför allt då det inte finns pedagoger och andra vuxna i närheten. Ordningsregler med tillhörande åtgärdstrappa är kända av eleverna framgår av intervjuerna. Eleverna anser dock att ordningsreglerna ska hållas levande under läsåret samt att tillämpningen av reglerna inte är enhetlig. De flesta elever har heller inte kännedom om innehållet i plan mot kränkande behandling och diskriminering. Förvaltningen och rektorerna kommer med ovanstående som bakgrund att fokusera på det som framkommit vid fokusgrupperna.</p> <p>Sammantaget är huvudmannens bedömning att målet delvis är nått. Bedömningen baseras på att eleverna på fritidshemmet* och vårdnadshavare på förskolan skattar sig högt på indexen samt på Söderslättsgymnasiets förbättringar generellt av indexen. Det som föranleder att målet bara är delvis nått är att målindikatorn för bildningsnämndens effektmål åk 5 skulle öka, den har i stället minskat. Slutligen baseras bedömningen också på den stora skillnaden mellan pojkar och flickor på Söderslättsgymnasiet.</p> <p>Bildningsförvaltningen behöver utveckla värdegrundsarbetet så att tryggheten ökar och att insatserna ger effekter även på flickornas trygghet på företrädesvis Söderslättsgymnasiet och grundskolornas högstadium.</p> <p>*2023 var det första året som en enkät specifikt riktad till fritidshemmet genomfördes. Målindikatorer fanns ej vid inledningen av året. Resultatet och analysen av fritidshemmets elevenkät utgör dock en del av underlaget för att göra en bedömning av måluppfyllelse.</p>	Trygghetsindex åk 5	
	8,5	8,3
	<i>Flickor/pojkar</i>	<i>Flickor/pojkar</i>
	8,2/8,8	8,2/8,6
	Trygghetsindex åk 8	
	8,2	8,0
	<i>Flickor/pojkar</i>	<i>Flickor/pojkar</i>
	7,7/8,8	7,7/8,5
	Trygghetsindex Gy åk 2	
	8,5	8,7
	<i>Flickor/pojkar</i>	<i>Flickor/pojkar</i>
	8,1/8,8	8,2/9,2
	Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	
	9,0	9,1
	Källa: Elevenkät	
	Samlad bedömning: 	

Effektmål	Utfall	
	2022	2023
Utveckla undervisningen inom förskola och skola samt förbättrade kunskapsresultat	Samtliga skolor (inkl. gymn.) ska uppnå en närvaro om minst 90 % 39% 33% Elever i grundskolan med en närvaro med minst 70 % ska öka 97% 95% (ht. 22) 94% (vt.23)	
<i>Uppföljning och analys av effektmålet:</i>	Elever i gymnasieskolan med en närvaro med minst 70 % ska öka 93% 88% (ht. 22) 87% (vt. 23)	
Närvaro/frånvaro	Andel elever åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen 71,6% 65,2% <i>Flickor/pojkar</i> <i>Flickor/pojkar</i> 77,4%/66,3% 64,4%/66,8%	
Effektmålen om en ökad närvaro för såväl grundskolans som gymnasieskolans elever uppnås ej. Dock så kan det konstateras att det, på samtliga rektorsområden, görs adekvata insatser för att öka närvaron hos elever med problematisk frånvaro, vissa områden följer upp elever med hög frånvaro varje vecka. Förvaltningens riktlinjer för att främja skolnärvaro och förebygga frånvaro fungerar som ett gediget stöd, enligt skollädaarna.	Meritvärden åk 9 222,6 223,7 <i>Flickor/pojkar</i> <i>Flickor/pojkar</i> 238,9/207,5 232,2/219,8	
Kunskapsresultat	Andel elever åk 9 som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram 88,7% 87,3% <i>Flickor/pojkar</i> <i>Flickor/pojkar</i> 90,5%/87,1% <i>Uppgift saknas</i>	
Bildningsnämndens effektmål om förbättrade kunskapsresultat har inte nåtts. Utbildningsresultaten visar samma tendens som på nationell nivå, de elever som har goda resultat behåller eller förbättrar sin nivå och de elever som inte har kommit lika långt i sin kunskapsutveckling har en sämre progression. Skolans kompensatoriska uppdrag har därmed inte uppfyllts. Två av grundskolans nationella resultatindikatorer kopplade till bildningsnämndens effektmål om förbättrade kunskapsresultat har försämrats.	Andel elever som får en gymnasieexamen inom 3 år 91,6% 77,3% Andel gymnasieelever som får betyget C eller högre ska öka 13,4 (totalt genomsnittligt meritvärde) 13,4	
Meritvärdet är den nationella resultatindikator som visar förbättring från föregående läsår, från 222,6 till 223,7. Progressionen för avgående åk 9 har varit god, det genomsnittliga meritvärdet har ökat med 42,5 poäng sedan åk 7.	Elever på introduktionsprogram når gymnasiebehörighet inom 1 år 49% 49%	
Andelen elever med gymnasieexamen efter 3 år har sjunkit markant från läsåret 2021/22, 89,5 % till 77,3% läsåret 2022/23, vilket sannolikt är en effekt av pandemin och att en stor del av utbildningen bedrevs på distans. Det är inom yrkesprogrammen som den största skillnaden finns mellan läsåren. Barn- och fritidsprogrammet är undantaget som i stället har ökat andelen elever med gymnasieexamen jämfört med tidigare läsår.	Källa: SchoolSoft	
Söderslätts gymnasiums genomsnittliga betygspoäng (13,4) ligger på samma nivå som förra läsåret.	Samlad bedömning: 	

Effektmål	Målsättning
Likvärdighet kring bedömning och betygsättning	<p>Ökad korrelation mellan resultat nationella prov och betyg åk 6 & 9.</p> <p>Identifiera ytterligare kompensatoriska insatser vilka kan bidra till en ökad likvärdighet gällande kunskapsresultat.</p> <p>Samlad bedömning: </p>

Uppföljning och analys av effektmålet:

Korrelationen mellan satta betyg och resultaten på genomförda nationella prov visar en diskrepans. I engelska får eleverna ett sämre betyg än provbetyget. I ämnena svenska och matematik är det tvärtom, eleverna få högre betyg, ibland till och med betydligt högre än provbetyget på nationella prov.

Under höstterminen 2023 startade bildningsförvaltningen ämnesnätverk för att lärarna ska nå en samsyn gällande bedömningar och betygsättning.

Inom ämnesnätverken diskuterar lärare regelbundet och tillsammans med kollegor hur de kan bedöma och värdera olika elevuppgifter samt hur de nationella proven ska användas som underlag vid betygssättningen.

Den långsiktiga målsättningen med ämnesnätverken är att skapa en ökad likvärdighet och rättssäkerhet i de bedömningar och betygsättningar som lärarna gör.

Insatsen kommer att utökas under inledningen av 2024 för att då även innefatta ämnena Sv, Ma, Eng, NO, SO. Det kommer även finnas ämnesnätverk för förskoleklass. Genom en långsiktighet i insatsen väntas likvärdigheten och rättssäkerheten att öka.

Sammantagen bedömning är dock att planerade insatser för 2023 är genomförda och effekt av dessa väntas nås långsiktigt.

Effektmål	Målsättning
Öka deltagandet i förskolan	<p>Upprätta och implementera rutin för uppsökande verksamhet för barn 3–5 år som inte är inskrivna i förskola.</p> <p>Samlad bedömning: </p>

Uppföljning och analys av effektmålet:

Bildningsförvaltningen har under våren tagit kontakt med vårdnadshavarna till de barn som inte har en plats i förskolan. Bildningsförvaltningen har skickat brev, mejlat och ringt till cirka 40 vårdnadshavare som har barn i förskoleåldern men som inte ansökt om plats i förskola. Även informationsinsatser på Familjecentralen om rätten till förskola har genomförts. En handfull föräldrar har tackat ja till erbjuden förskoleplats eller har ställt sig i kö.

Ny information till samtliga vårdnadshavare till treåringar som inte har plats i förskolan kommer att skickas ut under hösten.

Sammantaget görs bedömningen om att rutiner för insatser och arbete kopplade till ett ökat deltagande i förskolan är implementerade och därav avslutas effektmålet.

Effektmål	Målsättning
Samverkan förskola, skola och näringsliv	Samtliga RO ska upprätta SYV-grupper som arbetar utifrån skolans aktivitetsplan.
	Samlad bedömning:

Uppföljning och analys av effektmålet:

SYV-grupper är etablerade på samtliga enheter från förskola till årskurs nio, vilket också inkluderar resursskolorna samt anpassade grundskolan. SYV-grupperna arbetar utifrån enheternas upprättade aktivitetsplan. Ett fortsatt utvecklingsarbete pågår för att integrera Praon bättre i skolans ordinarie undervisning. Rutiner är väl etablerade på samtliga skolenheter och arbetet följs systematiskt upp vid kvalitetsdialoger med rektorsområdena.

Sammantaget görs bedömningen om att effektmålet är uppnått och avslutas därmed.

Förtroende och inflytande

Effektmål	Utfall	
	2022	2023
Barn och elevers påverkansmöjligheter ska tydliggöras och inflytandeindex ska spegla en ökad påverkansmöjlighet	Inflytandeindex åk 5	
	6,3	5,4
	Inflytandeindex åk 8	
	4,3	4,4
	Inflytandeindex Gy åk 2	
Uppföljning och analys av effektmålet: Elevernas skattningar av sitt inflytande över verksamheten och undervisningen ligger betydligt lägre än övriga index i den årliga elevenkäten. Dessutom försämras elevernas skattningar av sitt inflytande med stigande ålder, vilket är motsatt läroplanens skrivning att inflytandet ska öka med stigande ålder och mognad. En marginell förbättring av elevernas skattningar har dock skett sedan förra läsåret i åk 8 samt på gymnasieskolan. Tidigare uppföljningar och utvärderingar både nationellt och i Trelleborg visar samma resultat som speglas i årets uppföljning. Fokus framöver kommer ligga på att öka elevers delaktighet i undervisningen samt att inflytandet anpassas till stigande ålder och mognad. Vidare fokus kommer vara en ökad systematik gällande uppföljning av synpunkter från eleverna genom att de används i det systematiska kvalitetsarbetet. Sammantaget är huvudmannens bedömning att målet inte är nått. Målindikatorerna avseende bildningsnämndens effektmål är att inflytandeindexen ska öka.	Källa: Elevenkät	
	4,9	5,2
	Samlad bedömning: 	

Förväntad utveckling

Demografiska förändringar

I årsanalysen för 2022 lyftes utmaningen med att det totala antalet elever inom bildningsförvaltningens verksamhet minskade. Trenden fortsätter och accentueras vilket kommer få effekt på varje enskild enhet. Det beror dels på den demografiska förändringen dels på att fristående verksamheter fortsätter att växa i elevvolym för att nå planerad kapacitet. På grund av att varje barn och elev medför en driftkostnad då deras utbildning är finansierad av ett grundbelopp påverkas varje enskild enhet. Då minskningen inte sker vid enskilda enheter utan generellt över alla verksamheter uppstår utmaningar för verksamheterna att göra justeringar i bemanning. Bildningsförvaltningen har kontinuerliga uppföljningar såväl inom förvaltningen som tillsammans med rektorsområdena. Det i syfte att anpassa verksamheten med förändrade ekonomiska förutsättningar som en följd av minskade elevvolymen.

Organisationskultur

Målsättningen för bildningsförvaltningens organisationskultur är ett gemensamt lärande mellan medarbetarna i syfte att nå kollektiv intelligens, ny kunskap baserad på de samlade erfarenheterna, vilket när det uppnås leder till koordinerade handlingar för barn och elevers bästa. Bildningsnämnden och bildningsförvaltningen har under inledningen av denna mandatperiod arbetat med delaktighet mellan profession och politik. Syftet med det är att nå en samsyn på den strategiska inriktningen, de prioriterade effektmålen samt målindikatorerna. Den strategiska inriktningen betonar också det professionella friutrymmet för rektorer och övriga professioner.

Nationell utbildningspolitik

Regeringens utbildningspolitik fokuserar på basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Skolan befinner sig i ett spänningsfält mellan regeringens utbildningspolitik och omvärldens förväntningar samt fokus på digitala utvecklingens möjligheter och utmaningar.

Konkret innebär regeringens satsningar på utbildningsområdet att statsbidraget kunskapsbidraget (som tidigare hette likvärdighetsbidraget) ökar i omfattning. Statsbidraget används till skolans kompensatoriska uppdrag, exempelvis tidiga insatser, särskilda undervisningsgrupper och fler speciallärare. Läsa-skriva-räkna satsningen som inleddes med regeringens förra budget fortsätter genom inköp av fler böcker och kompetensutveckling av personal. En ny satsning görs också på skolbibliotek vilket för 2024 innebär att få en samlad bild av hur det ser ut med bemannade skolbibliotek i landets skolor. Digitala prov införs successivt från och med 2024 och den centrala rättningen beräknas inte komma i gång förrän om ett par år.

Regeringen vill utveckla skolor med socioekonomiska utmaningar till mer attraktiva arbetsplatser och satsar därför medel under en treårsperiod för att göra arbetsmiljön och arbetsvillkoren bättre. Medlen kan användas utifrån de lokala behoven, till exempel för att minska personalomsättningen eller anställa fler lärare och annan personal som kan avlasta lärarna.

Förändringar i timplanen föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas höstterminen 2024. Om förslaget går igenom tas elevens val bort till förmån för utökad undervisningstid i ämnena; hem- och konsumentkunskap, musik, naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen. Konsekvensen för bildningsnämnden blir ett beslut om en ny lokal timplan för de kommunala grundskolorna i Trelleborgs kommun. Syftet med en lokal timplan är att säkerställa lika undervisningstid i de kommunala grundskolorna vilket ger nödvändig kontinuitet för elever vid skolbyten. Beslut om ny timplan kommer i viss mån att påverka personalförsörjning inom respektive rektorsområde.

Bildningsnämndens kunskapsuppdrag

Gällande kunskapsuppdraget ämnar bildningsnämnden i sitt systematiska kvalitetsarbete lägga fokus på matematik och svenska/svenska som andraspråk. Bakgrunden är bland annat att nationella sammanställningar av elevers kunskapsresultat påvisar en negativ trend där våra elever, inom matematik och svenska, presterar lägre i jämförelse med riket. Ett exempel är sammanställningar av kunskapsresultaten inom matematik som visar att våra elevers kunskaper är betydligt lägre än rikets genomsnitt. Kommunvärdet som speglar andelen elever med lägst betyg E i matematik år 6 placerar Trelleborg bland de 25% av kommunerna med lägst värde i riket. Likaså på Söderslättsgymnasiets är elevernas matematikförmågor ett hinder för eleven att nå en gymnasieexamen på tre år.

Även inom ämnet svenska år 6 inkl. svenska som andraspråk finns en tydlig negativ trend där presterar eleverna betydligt lägre än rikets genomsnitt. Samstämmiga bilder gällande elevers läsförståelse är att den ligger lågt, vilket avspeglas i kunskapsutvecklingen i samtliga ämnen. Flera rektorsområden beskriver att djupgående analyser behöver göras för att komma fram till specifika insatser vilka kan leda till att elevernas språkliga förmåga ökar i en högre takt än idag.

Med det som bakgrund ämnar förvaltningen kartlägga vad som brister i elevernas matematiska förmåga samt om den språkliga förmågan även hämmar elevens utveckling i alla ämnen. I kartläggningsarbetet behöver fördjupade analyser göras för att identifiera vad som behöver utvecklas i undervisningen från förskola till gymnasieskola för att elevernas språkliga förmåga ska utvecklas i högre takt än idag. Genom att sätta språket i fokus överbryggas klyftan mellan elever med olika förutsättningar och alla får en möjlighet att lyckas nå målen i skolan.

Skolornas insatser för att möta elevers stödbehov behöver ytterligare förstärkas för att skolans kompensatoriska uppdrag ska genomföras. De nyinrättade resursskolorna fyller ett behov, men skolgång på en resursskola medför att man byter skola och sammanhang, något som kan vara det mest lämpliga för en grupp elever, men som är en alltför ingripande förändring för flertalet elever som har behov av undervisning i en mindre grupp. Särskilt stöd i form av undervisning i särskild undervisningsgrupp har elever rätt till även utan att behöva byta skola. I nuläget är de personella resurserna och de lokalmässiga förutsättningarna för att inrätta så kallade särskilda undervisningsgrupper begränsade. En ökning av platskapaciteten i grundskolan, som utbyggnaden med år 7-9 i Smyge utgör, kan i bästa fall leda till att lokalförutsättningar finns för särskilda undervisningsgrupper inom respektive skola.

Skolornas elevhälsoarbete behöver fortsätta utvecklas för att möta elevgruppens behov. Elevernas psykiska hälsa påverkar skolsituation i såväl grundskolan som i gymnasiet vilket inverkar på närvaro, studieresultat och inte minst känslan av välbefinnande för att kunna utvecklas och lära. Elevhälsan i skolan är förebyggande och främjande - insatser pågår för ett elevhälsoarbete som bärs av samtliga professioner i skolan och att elevhälsoperspektivet genomsyrar hela utbildningen. Under läsåret har en elevhälsodag genomförts och ytterligare är planerade. Under dagarna sker ett kollegialt kunskapsutbyte mellan professionerna och olika skolor vilket är en viktig komponent för att utveckla elevhälsoarbetet i de kommunala skolorna. Ett kartläggningsarbete kring hälsofrämjande insatser som genomförs inom de olika rektorsområdena är dessutom påbörjat i syfte att skapa ett kommungemensamt basprogram i skolkontexten för hälsofrämjande insatser.

Beredskapsarbete

Beredskapsplanering har aktualiserats ytterligare de senaste åren på grund av återuppbyggnad av totalförsvaret, coronapandemin och kriget i Ukraina. Arbetet sker kommungemensamt och leds av säkerhetsavdelningen. Samordningsansvaret för kommunens måltider åligger bildningsförvaltningen sedan måltidsverksamheten övergick från tekniska serviceförvaltning, vilket innebär ett stort ansvar för tillsammans med myndigheter, företag och övriga aktörer i livsmedelskedjan bygga livsmedelsberedskapen tillsammans.

Att stärka beredskapen ställer krav på förvaltningen som driver samhällsviktig verksamhet och ska kunna agera skyndsamt med handlingskraft i situationer såsom avbrott i el- och vattenförsörjning, avbrott i transportkedjan eller när internet inte finns tillgängligt. Undervisning och omsorg ska säkerställas både vid mindre störningar, extraordinära händelser, beredskap och vid krig eller nationell stängning av skolan. För detta krävs ett välfungerande samarbete mellan förvaltningarna i kommunen. Samtliga rektorsområden är aktiva i arbetet med att planera och vidta åtgärder för att stärka beredskapen. Arbetet dokumenteras i en beredskapshandbok för rektorsområdena.